

Més de cinc segles i mig de música

Text > JOSEP PUJOL I COLL

Il·lustració > IVÁN GARCÍA

Quan alguna institució celebra el seu cinquantenari o el centenari, els homes d'església deuen somriure discretament, ells que acostumen a comptar les efemèrides per segles. Aquest any mateix, la catedral de Girona ha commemorat, també discretament, 550 anys de la seva capella de música nomenant un nou director, el jove organista Pau Riuró. Tot i que solem pensar en l'Església com una mola perseverant però immobiliària, pètria, indiferent al temps, crec que la clau de la seva supervivència ha estat precisament l'adaptabilitat. Com la mateixa catedral, construïda durant segles sumant estils, o com la seva capella de música, en transformació constant malgrat la unitat del seu nom.

En realitat, el que se celebra enguany és com es va reorganitzar la capella de cant el 1474, gràcies a l'influent bisbe renaixentista Joan Margarit, abans no marxés cap a Itàlia a fer de cardenal i ambaixador d'Alfons el Magnànim. I encara des d'allà va proveir la construcció d'un orgue amb els seus fons personals, per tal que els sis o vuit escolans cantors dirigits per Bartomeu Ferrer dotessin la litúrgia de tota la fastuositat polifònica necessària. Val a dir, però, que de música i de polifonia, a la catedral ja n'hi havia d'abans. Mentre remenava pergamins, el gran coneixedor de la història musical de la seu, Francesc Civil, va trobar els noms dels primers *praecentors* o cabiscols —mestres de cant— de principis del segle XI: Ponç i Joan. I mentre es passejava pel claustre, va llegir els sarcòfags dels també músics catedralicis Bernat de Queixans (†1274), Berenguer de Pau (†1333) i el seu nebot i Francesc Alió (†1334). O sigui que, de fet, els cinc segles i mig de música es queden molt curts.

Doncs sí, el nom de la capella catedralícia ha servit com a paraigua que ha aixoplugat una institució multiforme: des de l'exuberant formació renaixentista i barroca que tenia més de catorze músics a sou —i encara n'havia de llogar més, els ministrers o músics de cobla, per a segons quines festivitats—, fins a la modesta supervivència a què van obligar-los les desamortitzacions del segle XIX i un decret del 1842 que limitava les dotacions econòmiques d'aquestes capelles. Així, al segle XX va haver de dependre de l'empenta i el voluntarisme d'alguns eclesiàstics músics, com l'entusiasta mossèn Miquel Rué a principis del nou-cents. Durant trenta anys, Rué va formar una escolania per la qual van arribar a passar de dos a tres mil minyons

cantaires, va adquirir amb fons propis l'instrumentari per formar un grup orquestral i encara va tenir temps per aprofundir en l'estudi del cant gregorià. El va succeir mossèn Joan Perramon, bon compositor i organista, tant, que va acabar ocupant la plaça a la seu de Barcelona, i va deixar, tanmateix, una interinitat immillorable, la del mestre Francesc Civil i Castellví. Finalment, qui ha passat el relleu al jove Pau Riuró ha estat mossèn Frederic Pujol, organista, compositor i director, que des del 1989 va reprendre la vella capella catedralícia amb uns aires nous. Pujol va accedir al càrrec en hores baixes de la institució, després de la darrera embranzida que li havia donat mossèn Francesc Geli. En comptes de recuperar l'escolania dependent del seminari, la *Schola Cantorum*, el 1995 va tornar a formar una capella estable de músics ben formats, a l'estil de l'antiga capella barroca.

Històricament, al capítol catedralici li ha costat acceptar músics no tonsurats per als alts càrrecs de la capella de música. Es poden comptar amb els dits de la mà aquests casos excepcionals, com el de Francesc Civil. Potser per la carestia de vocacions, o potser per la vàlua contrastada de Pau Riuró, sigui com sigui, cal celebrar les petites flexibilitats que va mostrant l'Església, en espera que n'hi hagi de més grans.

